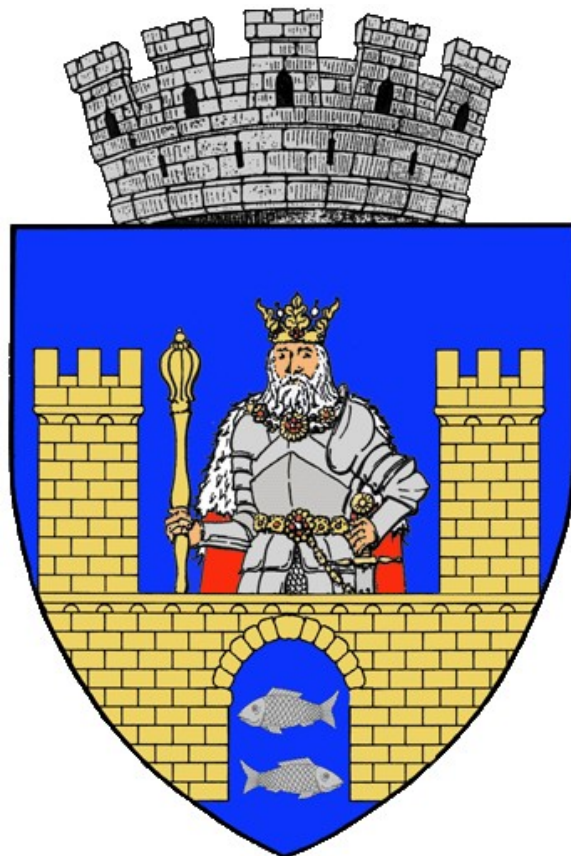

FOGARAS

Magyarok száma: 1056 fő (2011)

Területe 2.273 hektár; népessége 6.579 lélek.

1. Földrajzi fekvése. Fogaras vármegyében fekszik az Olt termékeny völgyében a folyó bal partján, 429 m. magasságban.

2. Története. A 13. szd folyamán főképp a tatárdúlás után a magyar királyok e végvárhoz tartozó állami birtokra nagyobb tömegben telepítenek a havason túlról oláhokat jobbágyokul. II. Endre királynak 1224-ben a szászok számára adott kiváltságlevele a szászok földjébe „ az oláhok és besenyők erdejét” is belefoglalja. A király engedelmé nélkül oláhok még 1293-ban sem lakhattak másutt, mint királyi birtokon. F. neve először az 1231-iki oklevélben fordul elő. 1291-ben vegyesen lakták székelyek, szászok, oláhok. 1310 körül építtette Apor László vajda a várkastélyt, amely jelenlegi alakját Bethlen Gábortól nyerte. Ezután mintegy száz évig a havasalföldi vajdák magyar zászlós uradalmát képezte a magyar királyok fennhatósága alatt.

Mátyás király az oláh vajdák perfid politikája miatt visszavette tőlük F.-t s 1464-ben Geréb Jánosnak, a későbbi erdélyi vajdának adományozta haszonélvezetül. A 15. szd végén Corvin János herceg bírta. II. Ulászló 1505-ben Bornemissza Jánosnak adományozta.

A mohácsi vész után Maylád István és sógora Nádasdy Tamás nyerte adományul. Ekkor a vár nagy szerepet játszott az ellenkirályok pártküzdelseiben. 1567-ig Maylád Gábor bírta s ekkor Békési Gáspár nyerte adományul, János Zsigmondtól. 1573-ban Báthory István, 1589-ben Báthory Boldizsár nyerte el. 1599-ben Csáky István kapta s Básta uralma alatt német őrség tartotta megszállva a várat. 1623-ban Bethlen Gábor újraépíttette. Apaffy Mihály fejedelemsége alatt szintén a fejedelemasszonyok birtoka volt. II. Rákóczi György ott töltötte mézesheteit 1643 tavaszán.

A legnagyobb, valóban országos szerepet az utolsó erdélyi fejedelem, Apaffy Mihály idejében játszott a F. vára, ahol a fejedelmi pár legtöbbször tartózkodott. Országgyűléseket tartottak ott. Ott raboskodott Béli Pál, Bethlen Miklós, Haller János; odazárkózott a fejedelem (1687.) a Szebenben székelő Caraffa császári tábornok Erdélyt megszálló hadai elől. Ott halt meg Apaffyné Bornemissza Anna 1688-ban és Apaffy Mihály 1690-ben.

Az erdélyi fejedelemség megszűntével a vár a kir. kincstár birtokába került.

Fogaras város lakosai a fejedelmi korszakban (mint a hivatalos kimutatások tanúsítják) magyarokból állottak és többnyire ref. vallásúak voltak. Bethlen Gábor a vásárvámot állítólag a ref. egyháznak adományozta, amely ezt ma is bírja. 1758-ban Mária Terézia gróf Bethlen

Gábor erdélyi kancellárnak 200.000 frtért elzálogosította; 1765-ben az uradalom 99 évre a szászoknak zálogosítottatott el s csak 1874-ben szállott ismét a kir. kincstárra

F. 1876-ig mint szabad királyi város és önálló törvényhatóság, 1877-től 1907-ig mint nagyközség s 1907 óta mint szab. kir. rendezett tanácsú város működik.

3. Hatóságok és hivatalok F. város ez idő szerint székhelye a vármegyének, van itt kir. adóhivatal, kir. számvevőségi kirendeltség, kir. járásbírótság, kir. pénzügyőri biztosság, kir. államépítészeti hivatal, kir. és kincstári erdőhivatal és erdőgondnokságok, kir. tanfelügyelőség, kir. jószágigazgatóság, kerületi munkásbiztosító pénztár, Máv. osztálymérnökség, fogarasi járási főszolgabírói hivatal és kir. közjegyzőség, Máv. állomás, posta-, távirda- és telefonhivatal stb. Itt állomásozik a brassói 24. honvéd gyalogezred II-ik zászlóalja és a VII-ik kerület II. csendőrszakasz parancsnoksága. Katonai ügyekben a nagyszebeni cs. és kir. 31. hadkiegészítő, a brassói m. kir. 24. honvédkiegészítő parancsnoksághoz és a helybeli 78. népfelkelő kerülethez tartozik.

4. A lakosság foglalkozása ipar, kereskedelem, földművelés és állattenyésztés. Az ipari cikkek közül kiemelendő a kalapos, kordoványos-timár és hentes ipar, mely cikkekből messzi vidékekre, sőt külföldre is történik szállítás. Hires továbbá a fogarasi hagyma és a kir. kincstári uradalom tehenészetében előállított csemegesajt, valamint az itt termelt dohány. Kereskedelme és forgalma igen élénk.

5. A város határa. A város termékeny határában minden mezőgazdasági termék megterem. Mint kereskedelmi cikkek a hagymát és dohányt különösen előszeretettel termeli a lakosság. A m. kir. kincstári uradalomnak nagyobb kiterjedésű mintagazdasága van s ehhez tartozik több tanya. A várostól délre és a vasuti állomás közelében van a Városliget, igen szépen parkirozott nyári mulatóhely. Délnyugaton igen szép fasor mentén az Apaffy fejedelemasszony kútja nevű kincstári csikótelep, kellemes kiránduló hely, ahol pisztrángtenyésztést rendezett be a kincstári ménesbirtok. Északon az Olt-folyó határolja, amelybe több sebes és bővizű havasi patak kigyózik. Vize bőven van, erdeje és fája azonban nincs, dacára a fával bővelkedő közeli havasoknak.

6. Tervek a jövőre. A város legközelebb megoldandó nagy feladatai közé tartozik a villamostelep és a vásárvám megváltása, a városon átvonuló 2 és ½ km. hosszú állami útnak kockakővel leendő burkolása és városi csendőrség felállítása.